

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna številka stane 10 h.

Št. 175.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 4. avgusta 1910.

Čekovni račun 68.817.

Leto II.

Obvezno socijalno zavarovanje in čut za odgovornost.

Posvetovalno delo o socijalnem zavarovanju napreduje vendarle — na hvalo permanentni socijalno-zavarovalnega odseka v parlamentu. Tupatam se sedaj govori o nekem pomisleku proti obveznemu zavarovanju na starost in onemoglost. Sviri se pred predaletosežno državno oskrbo, ker bi se s tem uničilo ali vsaj otopilo čut za lastno odgovornost, za lasten napredek. V kolikor narekujejo ta ugovor interesi gotovih egoistov, kateri se boje stroškov socijalnega zavarovanja, ne bomo niti odgovarjali na njega, ker je že zdavnej premagano stališče. Toda ker se bavijo z njim tudi resni ljudski prijatelji, in socijalni politiki, se hočemo vsaj kratko baviti z razmerjem med obveznim socijalnim zavarovanjem in čutom odgovornosti za lastno osebo.

Uvodoma bodi povedano, da ima tudi socijalno zavarovanje kakor vsaka dobra naprava, svoje senčne strani. Želja po še tako skromni starostni renti bo gotovo pri marsikaterem zavarovancu duševno neugodno uplivala. Izraz »rentna histerija« je znabiti pretiran. Ali opazovali smo že sedaj n. pr. pri obveznem bolniškem zavarovanju, da je marsikateri bolnik kazal kaj malo energije za dosego svojega zdravja in da je iskal povoda, kako bi se obvaroval pred popolnim ozdravljenjem. Toda poleg teh senčnih strani so gotovo tudi solčne. Bolniško zavarovanje skrbi za ozdravljenje toliko in toliko delovnih sil — in socijalno zavarovanje jih bode vzdržalo čile in strumne, že zaradi upa na skromno rento, ki bo varovala posameznika pred skrajno silo in potrebo. Kajti mnogo sil in moči se je uničilo že zaradi tega, ker je mučila ljudi neprestana skrb za prihodnost in družino. Mogli bi imenovati vrsto odličnih slovenskih mož, katerim so take skrbi izpodkopale zdravje in oškodovali cel naš narod za marsikatero pomembno in koristno delo. To pospeševanje veselja do dela in življenja, katerega pospešuje sedaj pri nas zakon o starostnem zavarovanju zasebnih nastavljenecv, se bode poznalo tudi pri delavstvu, kmetijstvu, obrtništvu z uvedbo novega starostnega zavarovanja. Do zlorab pa pride pri vsaki dobri instituciji; neizogibne so, izvršujejo jih pa le pozamezne duševno malo vredne eksistence.

Ali pa bode obvezno zavarovanje zares pospeševalo padanje lastne odgovornosti, povečevalo brezskrbnost in lenobo, da bi si posameznik sam skrbel za lepo in složno življenje v starosti? Mislimo, da ne. Saj vidimo velikanski razvoj zasebnega zavarovanja, posebno zavarovanja za slučaj smrti — pa tudi na starostno rento. To nikakor ne kaže na brezskrbnost in padanje čuta za odgovornost napram samemu sebi in svojcem. Za obvezno splošno zavarovanje hoče ravno ta čut razširiti in pripraviti vsacega posameznika do tega, da se ga zaveda.

Državno obvezno socijalno zavarovanje je logični zaključek razvoja zavarovalne misli. Najprej se je državljan navezovalo na usmiljenost sodržavljanov, ako je nastala za to potreba. Pozneje se je razvilo državno in deželno oskrbovanje ubogih na skupne stroške. In sedaj sili država vsakega posameznika, da bi v dnevih svojih najboljših moči skrbel sam za sebe in svojo rodbino, ako bi ga zalotila invaliditeta in ko se postara.

Okoliščino, da bodo morali n. pr. delavci in njim v gmotnem oziru enakovredni mali kmetje in obrtniki plačevati za svojo starostno in invaliditetno rento, smemo smatrati za uvedbo osebnega varčevanja. Država ne želi, da bi bil človek, ki je za delo nezmožen, v nadlego in težavo skupnosti in da bi kot narodnogospodarski trošak živel zastoj od ljudskega premoženja. Zategadelj sili vse one, ki gospodarsko niso popolnoma trdni, da ne porabijo v mladih letih vsega, kar zaslužijo, temveč si prihranijo nekaj tudi za starost in onemoglost.

Potem ne bodo imeli samo juridično utemeljenih pravic, temveč tudi moralno pravico do svoje eksistence, ker ne bodo živeli na stroške drugih, temveč od svojega lastnega dela. In v tem tiči visok, moralen pomen obveznega državnega zavarovanja. Ono ni posledica principa krščanske ljubezni do bližnjega ali državne oskrbe, temveč nujna posledica liberalnega državnega načela, da je vsak posameznik obvezan skrbeti za sebe in svoje.

Pa kaj je z doneski delodajalcev? Tudi oni niso darila, temveč delavske mezde. Njihovo obvezno prispevanje bi se dalo razlagati s splošno znanim deloma celo postavno predpisanim trgovskim načelom: ob sklepu poslovnega leta se mora inventar oceniti in porabo opisati. Tudi človeška delovna moč ni nespremenljiva in tudi ona se po svojih trdnih zakonih počasi zmanjšuje. Z obveznim zavarovanjem sili država vsakega delodajalca, da plačuje poleg mezde tudi skromno amortizacijsko kvoto za porabo delovnih sil svojih nastavljenecv.

Iz te kratke teoretične razprave sledi torej: obvezno socijalno zavarovanje ni nobeno darilo, temveč pomenja obvezno socijalno dolžnost. In ta dolžnost bi se morala tako raztegniti, kakor je le želeli v interesu skupnosti in plačilne možnosti posameznikov. Zato bi se socijalno zavarovanje celo niti ne smelo vezati na gotovo mejo dohodkov. Nasprotno. Čim več zasluži kak državljan, tembolj je obvezan skrbeti za to, da bi ne bil kedaj sam ali celo s svojo družino skupnosti v nadlego. Da bi bili zavarovanci državni ali delodajalcem kako hvalo dolžni, je neumno misliti, celo, ako je to misel rodila Bismarckova glava. Zavarovanje si plačujejo v vsakem oziru zavarovanci sami; ta institucija ni ustanovljena samo zaradi njih, temveč zaradi skupnosti, zaradi države.

Politična kronika.

SKLICANJE DEŽELNIH ZBOROV, DELEGACIJ IN DRŽAVNEGA ZBORA.

Iz poljskih krogov je zvedela »Hrvatska korespondenca«, da se skliče istrski deželni zbor tudi v slučaju, ako ne pride do sporazumljenja med Italijani in Slovenci, odnosno Hrvati, češki deželni zbor pa da se skliče le v slučaju, ako se posreči posredovalna akcija veleposestnikov obeh narodnosti, da se rešijo vsaj najnujnejši predlogi. Za sklicanje deželnih zborov je določen 20. september. Sklicanje delegacij je določeno na 4. oktobra. V delegacijah se bo najprvo razpravljalo o ekspozeju zunanjega ministra grofa Aehrenthala in se izvrše volitve odsekov; plenarno zborovanje je določeno šele za sredo oktobra. Državni zbor se skliče med 14. in 18. oktobrom. Državnemu zboru se predloži proračun, ki se že sedaj izdeluje v finančnem ministerstvu. Med tem časom se bodo poskusile posredovalne akcije med Čehi in Nemci. Proračunski odsek bode zboroval tudi med božičnim zasedanjem deželnih zborov. Da bo to zborovanje omogočeno, se name-rava odrediti, da bi odložili oni državni poslanci, ki so obenem deželni poslanci, svoja mesta v proračunskem odseku. V slučaju, da bi se v jesenskem zasedanju še nadaljevala obstrukcija tudi v proračunskem odseku, se govori, da razpusti vlada državni zbor in da bo vladala na podlagi § 14. Volitve se takoj nato razpišejo in vrše takoj po novem letu.

DROBNE POLITIČNE NOVICE

Diplomatski konflikt med Italijo in Avstrijo. —

Italjansko planinsko društvo v Milanu je poslalo vladi pritožbo, da branijo avstrijske oblasti italjanskim turistom prekoračenje avstrijske meje, da se vsakega turista pri taki priliki preišče in da se mu odvzamejo stvari, ki se avstrijskim oblastem zde količkaj sumljive. Listi pravijo, da bo Italija zahtevala od avstrijske vlade o tej stvari pojasnila in da ni izključeno, da bi ne prišlo med obema državama do diplomatskega konflikta.

Kaj namerava hrvaški ban dr. Tomašič? »Slov. Nar.« poroča iz Zagreba: Z veliko rezervo prinašamo v političnih krogih se porajajočo vest, da se namerava združiti ban dr. Tomašič s hrvaško stranko prava in z enim delom hrvaške stranke. S sklicanjem sabora pa hoče počakati do oktobra.

Čehi se ne udeležijo vsekatoliškega shoda. Češki krščanski socijalci močno agitirajo proti temu, da bi se češki klerikalci udeležili avstrijskega katoliškega shoda v Inomostu. Zatrjuje se, da Čehi na tem shodu sploh izostanejo.

LISTEK.

Vanda.

10

Novela.

Spisal Josip Premk.

»Nikomur Vanda!«

»Ker bi jih bolelo in posebno mojo mater. Glej, vi smo ob propadu, čisto ob robu svojega groba. samo beraška palica nam še preostaja, ako se ne ukлонim in žrtvujem jaz ...«

»Kako, Vanda?« sem izjecal, dasi sem slutil, kaj mi bo povedala.

»Saj veš —«

»Da vzameš Cklincklona?«

Prikimala je in je skrla obraz na mojih prsih. Čutil sem njene tople solze, ki so padale na mojo roko in je nisem motil ...

»In druge rešitve ni?« sem jo poprašal čez dolgo časa.

Odkimala je in je zaihtela zopet.

In tisti trenutek, ko ji nisem mogel pomagati niti z najmanjšim svetom, sem se zavedal svoje neznanosti, kakor še nikoli. Čutil sem, da mi je bila usojena le kratka sreča, ker ni v moji moči, da bi rešil celo njeno rodovino, kot lahko stori to kak žid Cklincklon.

»Moj Bog, da bi imela saj človeka, ki bi svetoval,« je zavzdihnila in me pogledala, kot da ji moram reči nekaj, kar jo saj nekoliko potolaži in umiri.

»Naj bo že kakorkoli, a svoje sreče, svojega

mladega življenja ne bi žrtvoval nikomer, pa da ga zahteva tudi moj oče,« sem dodal, da sem sploh kaj rekel, a Vanda je odkimala.

»Ti ne veš, na kako grozno razpotje so se postavili, kot da sem jaz kriva te nesreče. Ako se jim ne udam, me bo mučila celo življenje grozna zavest, da sem ugonobila mater in očeta, ki je že itak ves obupan, da sem pahnila v bedo in nesrečo svoje roditelje, ko bi jim bila lahko pomagala. A če se hočem sprijazniti z mislijo, da vzamem Cklincklona, vidim pred seboj tako grozno življenje, da me zmrzi do dna srca, ako le pomislim na to ... Da bi morala živeti ob strani tega odurnega človeka, da bi mu morala biti udana žena — ne, ne, Fran, raje s teboj samo par trenutkov in potem naj se konča magari vse —«

Oklenila se me je krčevito, kot da me ne izpuusti nikoli več, medtem, ko so ji drhtele ustnice:

»Pomagaj mi, Fran! Reši me teh groznih ljudi!«

Trepetal sem kakor mrzličien, vse mišice in žile so se mi napele in ko bi imel tisti trenutek priliko do krvavega zločina, bi posegel s slastjo po nožu ali čemerkoli ... Samo da bi bilo v njeno rešitev bi šel in bi z zadoščenjem ulomil, ne pomišljal bi podirati magari z bodalom in na svoj rop bi bil ponosen.

»Ali povej mi Vanda, kaj naj storim?« sem se omalodušil in se čutil globoko osramočenega pred lastno nemočjo.

»Ničesar,« je odvrnila skoro odločno in postala naenkrat skoro popolnoma mirna. »Čemu bi se razburjal še ti!«

»Ne govori tako Vanda, saj veš, da storim vse.«

»Ne, ne, me je prekinila — ničesar ti ni treba

storiti, samo ostani mi dober in ne zapusti me, pa naj se zgodi karkoli!«

»Ali vendar — to se sme zgoditi, ti ne smeš postati žena tega žida, ki te hoče prisiliti k temu na tako podel način. Ali tvoj oče ne čuti in ne ve, da te tira s tem naravnost v pogubo. Ali nima prav nič ljubezni do svojega otroka?«

Vanda je nekaj časa molčala, kot da ne ve, kaj bi na to odgovorila, nato je sklenila roki na prsih in je zavzdihnila.

»Pač on ve in se zaveda jasno svojega početja, a pomagati si ne more. Ogiblje se me celo in kadar se srečava, čutim kako težko mi pogleda v oči, ker ve, da je edino on kriv vse nesreče, ki preti naši rodovini. Še par tednov morda in vse, kar smo nek-daj imenovali svoje, bo prešlo v tuje roke. Dan za dnem pritiskajo upniki in samo Cklincklon je, ki zadržuje, da se ne ulije čez nas hudournik in nas uniči do zadnjega. Niti toliko nam ne bode preostalo, da bi se zamogli preživeti kot navaden kmet. O, to je grozno, koliko dolga je napravil moj oče v teku dvajsetih let.«

Zopet je zakrila obraz in med ihtenjem je vzklila obupno:

»In vse to naj poplačam jaz, na tako krut način ...«

»Vanda, ne obupaj,« sem jo skušal potolažiti in posrečilo se mi je res, da je nadaljevala mirneje:

»Moja mati je bila bogata, ko je vzela mojega očeta, ki ni mel drugega kot plemstvo in to zadolženo grajščino. A njej je bilo do imena, da postane plemkinja. Dasi ji je mati branila in to najbrž zaradi tega, ker izhaja moja mati iz zavedne poljske rodo-

Kitajska in rusko-japonska pogodba. V kitajskih vladnih krogih narašča vznemirjenje zaradi rusko-japonske pogodbe, ker se vedno bolj utrjuje prepričanje, da se je ta pogodba sklenila samo v to, da si Rusija in Japonska med sabo razdelita odločilni vpliv v Mandžuriji. Vlada je jela pošiljati na mejo vojaštvo.

Spor med Španijo in Vatikanom. Po poročilih iz Madrida, ostane papežev nuncij vendarle v Madridu, Vatikan sam pa je pripravljen sprejeti vse pogoje, ki jih stavi španska vlada.

Dopisi.

Iz Vurberga. V eni zadnjih števil N. D. smo čitali kratko poročilo o veselici v Vurbergu, ki so jo priredili učiti abiturientje s sodelovanjem gđ. Jurko in Golobovih gospodičen v prid C. M. družbe. Igrali »Doktor Hribar« in »Trije tički« sta se prav dobro izvršili ter sta vzbujali pri občinstvu mnogo smeha, posebno pa zadnja, v kateri je »piskrovez« — g. Gobec — pokazal, da ni novinec na gledališkem odru. S svojimi šalami in dovtipi je povzročil cele salve smehu. Sploh se pa smelo trdi, da so rešili vsi diletantje svoje vloge v občno zadovoljnost občinstva, za kar jim izrekamo na tem mestu najpriskrnejšo zahvalo. Ker se bodeta igri na Črni gori dne 7. t. m. ponavljali, ste vabljeni domačini in okoličani, da pridete gledat; ne bo vam žal ne truda ne denarja. Da se je v Vurbergu zbralo toliko občinstva kljub slabemu vremenu, ki se je šele popoldne razvedrilo, je pač menda mnogo pripomogla izvrstna kapljica, ki se tamkaj toči. Jako se je razveselilo občinstvo ob prihodu Šentlenarskih sokolov. Slava jim! Da bi bil skupiček za C. M. družbo večji, se je nekaj gospic iz okolice, posebno gđ. Jurko, mnogo potrudilo z razpečevanjem razglednic, cvetic in svalčic, za koji trud so si mnogo zaslug pridobile. Hvala jim! Vendar pa moram pripomniti, da čisti dobiček ni bil tako velik, kakor se je omenilo v zadnjem dopisu, ker je bilo tudi mnogo stroškov. A zadovoljni smemo biti z dobičkom 35 K. Pohvalno še moramo omeniti pevce in pevke domačega bralnega društva, ki so s svojim lepim petjem razveseljevali poslušalce. Sodelovanje tega društva tembolj pozdravljamo, ker je to vesel znak, da se bode nasprotstvo med Slovenci, posebno glede družbe C. in M. poravnalo, kar bi bilo za občni blagor slovenskega naroda velepomembno. Da nastavlja družba na svojih šolah posvetne učitelje in ne šolskih sester, se gotovo ne godi iz mržnje do verskega pouka, ampak ga vodi zgolj prepričanje, da ni dovolj samo v šoli slovenski poučevati, ampak mora učitelj med ljudstvom intenzivno delovati, da se šoli odrasla mladina in starejši ljudje, v katerih še morda tli iskrica slov. duha, ne pogrezne v železo nenasitnega nemškega zmaja. Vi mladi pionirji pa šele naprej zvesto delujte v prid te prekornostne družbe. Na zdar!

Iz Žič. Res neprestane so tožbe proti »obmanu« konjiškega okrajnega zastopa. Komaj si je ovekovečil svoj spomin pri nas Slovencih s svojimi samonemškimi kažipotmi, in že lahko zopet zabeležiemo novo junaštvo loškega Poseka in njegovih trabantov. Naš dični Posek, žalostno prosluli Čuček (ki je dobil šele pred par leti nemško kri, da bi lažje dobil nadučiteljsko mesto v Zrečah, kjer so mu sicer primerno posvetili, ki pa je sedaj le za to dobil nadučiti mesto v Žičah), potem usnjat Paušer iz Loč (ki tudi ne zna nemško drugače, kot na loški način), in še več takih »pristnih« Žičanov (ki bi smeli pravzaprav le molčati v Žičah), so sklicali nekako bojno zborovanje v Žiče, kako bi naj pri bližajoči se občinski volitvi pomagali raznim umazanim in šnoparskim štajercijancem v občinski odbor. Da bi se bili kaj pametnega pomenili, o tem dvomimo, gotovo pa je, da je pivo in druga gratis pijača (šnaps morda?), katero so plačali loški gospodje, hudo pogrela tisto mrvico možganov, o kateri se še lahko govori pri Posekovcu, ter da so bili takoj priprav-

ljeni, svojo zahvalo za piščance in pijačo ter svoj pogum pokazati tudi dejansko! Napadli so brez vsakega pravega povoda v isti krčmi se nahajajoča zakonska Škrabl, in ko se je posrečilo možu, da se je izvil iz pijane druhal, so natepli njegovo ženo. Ali so razliko prej imenovani gospodje gledali ta prizor, ne vemo, pač pa je gotova stvar, da so vsi odgovorni za take gnjusne prizore. Da se vidi podivjanost te pijane tolpe, bodi še omenjeno, da so bili najbližji sorodniki ženini oni, ki so najhuje retepavali in suvali ubogo ženo! Občani in volilci žiški! Upamo, da vam bodo vsaj taki prizori odprli oči, da bodele uvideli, kdo je vaš prijatelj, kdo pa le vaš izkoriščevalec in sovražnik. Vse, kar čuti slovensko, slovenski naprednjak in klerikalec, naj delo po možnosti, da ne pride občinski zastop v roke tako podivjanih, nemškutarskih pobijačev! Tem zadnjim pa moramo končno še častitati na tako odličnih sodelovalcih, kakor so n. pr. splošno znani fini gospodje Mrkša Alojz, Paušer Anton in še več takih! Gospod Čuček in consortes, dober tek!

Rodoljubni Slovenci in Slovenke!

**Dne 14. avgusta vas vabimo v
Gaberje pri Celju na**

sokolski zlet

**združen z veliko ljudsko slavnostjo.
Zleta se udeleži celo slov. sokolstvo
korporativno ali po zastopnikih.**

Štajerske novice.

Sokolski zlet v Celju dne 14. avgusta 1910. Priprave za javno telovadbo in za veliko ljudsko slavnost se marljivo nadaljujejo. Da bi se dalo celi slavnosti enotnejši značaj, se bodeta vršila javna telovadba in slavnost pod milim nebom, na obširnem Majdičevem travniku ob državni cesti v Gaberju. Pozivamo ponovno vse rodoljubne Slovenke in Slovence v Celju in okolici, po celem Sp. Štajerju in Kranjski, da marljivo agitirajo za udeležbo na zletu. Kakih napadov ali neprijetnosti od nemške strani se absolutno ni bati, ker nas bo čuvalo naše število, a se bode tudi od poklicanih činiteljev storilo vse za vzdrževanje reda in miru. Iz vspeveda omenjamo, da bode popoldne sprejem gostov, potem telovadne vaje opoldne v »Sokolskem domu« banket in popoldne javna telovadba z veselico. Pri veselici se bode v prvi vrsti skrbelo za to, da bode vsakdo ceno in dobro postrežen. Čisti dobiček je namenjen »Sokolskemu domu«. Pripravljajte se povsod za mnogoštevilno udeležbo!

Uboj klerikalnega »mladeniča« A. Peska je obrnil pozornost slov. javnosti na razmere v klerikalnih izobraževalnih društvih. Na A. Pesku smo jasno dokazali in videli, kam vodi neprestano politično lujkanje kaplanov na deželi: nekaj pridni in pošten kmečki fantje so v mnogih slučajih postali kandidati na ričet. Kaplanu je vseeno, če vzame celi vasi in vsem drugim kmečkim fantom dobro ime: on je itak po navadi prestavljen, ko pride do skrajnosti — ljudi pa pusti v škodi in sramoti. Klerikalci se danes že sami boje posledic svojega dela; celo »Naš Dom« svari klerikalna društva, naj dajo več na treznost svojih članov in dobro vzgojo sploh ... Dokaz, da klerikalna društva poberejo največje smeti, je tudi to: v St. Jurju ob J. ž. so izvolili za »orlovskega« načelnika fanta, kateri je imel grešno poželjenje po goriškem vinu in polzelanskih merilih ter je tudi za to poželjenje svoje mero odsedel. Torej, kaj je klerikalcem čast in poštenje?

Izgovor je dober ... Na našo vest, da so gotovi celjski razbijači streljali na povratku s ponesreče-

nega nemškutarskega »shoda« v Lokrovcu na mirne Slovence, in to celo s krogliami, pravi »vartarica«, da se je to zgodilo le »za zabavo« in da so streljali lovci. To pa ni res in so Nemci izvršili naravnost napad na Slovence — v zahvalo, da se jih je pustilo mirno oditi. **Kaj je storilo v tem oziru celjsko orožništvo in državno pravdnštvo?** Dr. Bratschitsch — le na noge!

Z imeni na dan! »Straža« pravi, da so se »liberalci« po Cokanovem pogrebu stekli med seboj. Z imeni na dan! Potem se bode mo bolj pomenili.

Dr. Ambrožiča zapuščajo njegovi zvesti. Slišimo, da pravi Ambrožičev kandidat Repič iz Medloga, da noče biti na noben način v listi, katero je sestavil protestant Ambrožič. Tako odpadajo Ambrožičev mož za možem njegovi »zvesti«, katerih ni vprašal za dovoljenje, ali jih sme s tem osramotiti ali ne, da jim vtisne za vse čase nečasten pečat kandidata odpadnikov od lastnega rodu in jezika na čelo. Gotovo je, da bode še marsikateri Ambrožičev kandidat uvidel, da se ga hoče od mestnih negatorov le preslepiti in vleči za nos ter bode pokazal mestni kliku hrbet.

Umrl je danes jutraj v Zg. Hudinji pri Celju bivši stavec v Zvezni tiskarni, 23. letni gosp. Anton Jezernik. Bil je marljiv delavec. Pogreb se vrši jutri ob 5. uri pop. na okoliško pokopališče. N. v. d. p.

Po Gaberju nadlegujejo sedaj slovenske hiše, gostilne in trgovce neprestano gojenci nemških ljudskih šol v Celju. Razni manjši in večji smrkoloni nadlegujejo ljudi — in to skoraj pred očmi orožništva in policije. Kdaj se bode napravil red in mir?

Iz Laškega trga. »Weichselberghof« je kupila gospa Hedvika Herman. Nakup je za Nemce važen, ker pomaga ohranjevati »nemški« značaj veleposelstniške skupine v laškem okr. zastopu. Slovincem pa se itak ni potrebno brigati za take malenkosti.

Prazni izgovori. Nerodni gimperle bi se rad v »Straži« izvil našemu očitjanju, da so v Ribnici na Poh. volili štajercijanci in klerikalci skupno. Ponavljamo še enkrat: je g. Zapečnik klerikalec ali ne? Ali ga hočejo klerikalci držati ali zaradi narod. izdajstva zavreči? Na dan z jasnimi odgovori!

Imenovanje. Za kontrolorja celjske jetnišnice pri okrožni sodnji je imenovan kontrolor Oskar Fritsch.

Iz Rečice ob Savinji. Nekaj potujoč uzmotiv je 30. julija pri belem dnevu ukradel Martinu in Josipu Potočniku dve žepni uri. Sosedni mladenič je videl tujca in Martin Potočnik ga je zasledoval, ter ga je dohitel med Okonino in Sv. Frančiškom. Odvzel mu je ukradene ure.

XI. poročilo o rasti hmelja v drugih krajih. Norimberk, dne 2. avgusta 1910. Po zelo neugodnih vremenskih razmerah letošnjega leta bi človek mislil, da bodo le te skrajno neugodno vplivale na hmelj in da bode letina le mala. Pa ravno nasprotno! Hmejska rastlina, katera človeka rada in obilokrat preseneti, je danes zdrava in čvrsta, brez škodljivcev, tako, da obeta bogato trgateg. Okoli Špalta cveti rastlina sedaj prav lepo; nekaj slabih hmeljišč ne pride v poštev. V bavarskih hmeljskih okoliših je tudi stanje hmeljnikov različno, vendar so lepši v množini in obetajo obili pridelek. Vrtimbersko, Badensko in Alzacija poročajo ugodno. Seveda se danes, ko cvetje še le prehaja v kobule, še ne da soditi, koliko bode hmelja v obče; upoštevati je pa tudi dejstvo, da se je v minulih letih površje s hmeljem zasajenega zemljišča zdato skrčilo in da je že zaradi tega potrebno, da pridelamo vsaj dobro polovico normalne množine hmelja, kajti pivovarji in trgovci ga bodo rabili — če tudi njih zaloga še ni pošla popolnoma, kakor mislijo nekateri. Na Češkem, okoli Zateca, Oustja in Duba, se nahajajo tudi različni hmeljniki, vendar je lepši več: rastlina se je, kakor vremenu v maščevanje, prav dobro razvila, da pričakujejo toliko hmelja, kakor leta 1908. V Za-

vine, ki sovraži nemško plemstvo in Germane sploh. Takrat, ko je stopila moja mati z mojim očetom, s katerim se je seznanila na Dunaju pred oltar, je morala pretrgati vsako zvezo s svojo rodovino, ki jo je vsled tega koraka naravnost prezirala. Njena sestra, moja teta Katarina bi nam sedaj pač lahko pomagala: bogata je in obilna posestva ima v bližini Tarnopola v Galiciji, a je odgovorila na pismo, v katerem jo je prosila moja mati rešitve — tako, da nam od nje ni upati niti najmanjše pomoči. Raje bi videla — ji je odvrnila — da si vzela za moža najnižjega poljskega hlapca, kot enega izmed njih, ki tako kruto zatirajo nas; za to smatram tvojo nesrečo za pravično kazen božjo in se je skoro veselila. Namesto, da bi kdaj izredila in vzgojila teptani Poljski zavedne otroke, si napravila iz njih bogve kake zagrizence nemškega plemstva, ki bi jih nikdar ne bilo, ko bi poslušala mojo prošnjo ... —

Moj oče je norel, ko je prečital njeno pismo in bala sem se, da zblazni resnično. Mati je pre jokala po cele dneve in se ni ganila nikamor iz svoje sobe, Viktor pa o pismu ničesar ne ve, kar je itak bolje.

»Ali je teta omožena?« sem jo povprašal, ker stvar me je začela resno zanimati.

»Bila je, a sedaj je vdova in brez otrok. Bogve, komu bo zapustila svoje bogastvo, a nam gotovo ne, dasi nas obsoja prehudo.«

»Zakaj?«

»Ker Viktor in jaz nisva taka kot misli ona. Ali še nisi čul nikdar Viktorja, kadar govori o Poljaki? O, to bi moral — takrat je naravnost krasen! Nemško ime nosi, a za Poljake bi dal življenje, ako bi bi-

lo potreba. Vse poljske knjige, kar jih imam, mi je preskrbel on in ako ne prečitam vsake pazno in do zadnje besede, je takoj razžaljen. Z menoj govori itak najraje v materinem jeziku, kot v tistih časih, ko sva se igrala v tem gradu še kot otroka in je bila ob nama navadno samo mati, oče je ostajal mnogokrat od doma po cele tedne. Pozneje, ko sem dorasla, me je pač vzel včasih seboj, a bilo bi itak bolje, da sem ostala doma, saj danes ne bi vedela, kako lahkomi selno je upropaščal našo srečo ...«

Zagledala se je v zastrto gardino, kot da vstajajo pred njo iz mračne svetlobe temni spomini na one dni, ko jo je vodil oče lahkomi selno po potih razkošja in tistega nezmiselnega življenja, ki preti sedaj uničiti celo rodovino. In kot da hoče pregnati te neprijetne misli, se je dvignila in odgrnila raz okno temnovišnjevo zaveso, da se je razlila po mračnih kotih svetloba v polnih tokih.

Zunaj so se oblaki razmaknili, kot da jih je raztrgala in razpodila mogočna roka so bežali vsekrizem kakor velike, umazane krpe, samo zdajpazdaj je padla kaka debela kaplja, kot da je izgrešila svojo pot.

»Jutri bo lepo«, je dejala, kot da hoče obrniti pogovor na druge stvari. »Ali pojdeš z nami gori k ribnjaku na Jame? Dolgo že nisem bila nikjer in rada bi napravila majhen izprehod. Tebi pa je tudi treba nekoliko razvedrila, saj itak vedno tičiš doma kakor buba.«

In kot da je hipoma pozabila na vse, se je nasmejela in mi požugala.

»Marsikako veselo uro bi bila vendar že doži-

vela, ko bi se mi ti tako ne umikal. Le počakaj, ti že še povrnem. Toda sedaj pa morem oditi, glej, saj bo kmalu poldne!«

Podala mi je roko in me pogledala še z vedno nekoliko rosnimi očmi.

»Pozabi na vse, kar sem ti povedala«, je skoro poprosila in se me oklenila zopet. »Z današnjim dnem pričnem živeti čisto novo, solčno življenje in ti mi bodi kakor blagodejno solnce, iz katerega bom pila moč, da premagam vse, pa naj mi nalože še toliko težav.«

Poljubil sem jo na čelo, oči in ustnice, nato je odhitela skozi stranska vrata.

In z njo je izginila vsa mračnost in neprijetnost, ki se je vse dni plazila po sobi, se skrivala po kotih in mi legala na srce kakor težka mora. Vsa puščoba in dolgočasna enoličnost je utonila nenadoma v svetlo luč, ki je razpredla svoje žarke do najtemnejšega kota, da se mi je zdel zrak kakor nasičen in prepregen s tisto blagodejno svečanostjo, ki opaja vernike o božični polnočnici. Vsaka najmanjša stvar je bila polna življenja in jaz sredi vsega tega nič več nepotreben gost, temveč človek, ki mu je potisnila usoda v roke gorečo plamenico, s katero naj razsvetlim nesrečnici pot iz kraja, kjer je neizprosni konec udaril v najmanjšo stvar svoj krvavi pečat. — Tu je čas in kraj — sem si priznal — da pokažem svojo voljo in moč, a komaj sem se zavedal svoje velike dolžnosti, sem začutil kakor da se mi pretvarja kri v svinec in moje mišice in vse moje telo v mrzel kip, ki strmi in hoče s svojimi stisnjenimi pestmi vreči zemljo iz tečajev, a je samo kip, samo lepa misel in upo-

tecu je zaloga starega hmelja baje večja, nego pri nas. Druga avstrijska hmeljska okolišča ne pridejo toliko v poštev. Merodajno je pač dejstvo, da je na borzi v Bruslju cena za letošnji hmelj, za katerega namreč že naprej barantajo, padla za 10 frankov a 80 vinarjev. Angleška poroča slabše, ker je rastlina polna zajedavcev, katere je treba preganjati s škropljenjem in žveplanjem. V Ameriki pa so hmeljniki v višjih legah vsled suše trpeli, oni v nižinah so lepši. Kratko povedano: Letošnja trgatega bode dala toliko hmelja, da ne bode pomanjkanja — seveda mora tudi zanaprej vreme v toliko ugodno biti, da se bode mogel ves cvet razviti v kobule. Vsled neugodnega vremena skrčil se je tudi konsum piva, kar bode zopet vplivalo na cene letošnjega pridelka.

»Allg. Brauer. Hopfenzeitung«.

Keglanje na doblitke vprid CMD v „Skalni kleti“ pri Celju je razmeroma jako slabo obiskano. Celjski Slovenci in Slovenke, udeležujte se ga pridneje, če želite z njim pomoči družbi do kakega dohodka!

Na daljši dopust je šel dne 1. avg. štaj. deželni šolski nadzornik Peter Končnik.

Huda toča je težko poškodovala vinograde na slov. nemški jezikovni meji, okrog Marije Snežne. Toče je padlo toliko, da se jo je še včeraj, cel dan po toči, videlo po senčnatih krajih. Poleg vinogradov so zelo poškodovani tudi sadonosniki.

Iz Ormoža. Slovenski tenis-klub, ki je bil bržkone življenska potreba, podpira z naročili nemškutarke obrtnike, akoravno ima v isti stroki če ne boljše — vendar ravno tako dobrih — narodnih obrtnikov v okolici na razpolago. Istotako naročnejšo nekateri Središčani še vedno svoje potrebščine pri najbolj zagrizeni nemškutarski tvrdki v Ormožu. Drugič pridemo z imeni!

Sentjurski sokoli si štejejo v prijetno dolžnost, zahvaliti se vsem cenj. gostom iz Celja, Ponikve, Džamelj, Sevnice, Maribora in Ljubljane, domačim prijateljem in podpornikom na prijaznem obisku, očetovskemu društvu »Celjski Sokol«, osobito nač. br. Jagru, za krepko podporo in sodelovanje, cenj. gđ. Rožici Gatej za nabavo izbornega peciva, gđ. Malčki, Nendlovi, Mici Šimokovi, Lojzki Paradiževi za spretno vodstvo kavarne, gđ. Faniči Ojstriževi, Milici Mareževi, Tilki Lekerjevi, Jožici Frleževi, Mijiki Osetovi i. dr. za razprodajo vstopnic, cvetk, razglednic i. dr., obitelji Mastnakovi za sprejem, ter vsem, ki so le količjak pripomogli, da se je naš prvi javni nastop toli nepričakovano dobro obnesel! Največja zahvala pa gre cenj. obitelji A. Kinclovi, ki nam brezplačno prepušča telovadnico. Vsi skupaj ste nam tokrat jasno pokazali, da vam je resno za pravi napredek in svobodo zlato. S tem ste pa tudi krepko podprli nas, da bomo dolže premagali vse nemške ovire ter se tem hitreje, z vedrim čelom, pogumnim srcem in krepko roko približevali vzvišenim sokolskim ciljem. Zato vam kličemo krepki brat-ski: Na zdar!

Za župnika v Št. Pavlu pri Preboldu je prezentiran kakor poroča »Straža« g. Fortunat Končan, kaplan v Laškem trgu. Šentpavelski gostilničarji bodo to pest gotovo z navdušenjem pozdravili.

Z Dobrne nam prihajajo poročila o nemškutarski neštrpnosti gostilničarja v takozvanem slovenskem »hotelu«. Vseh za sedaj še ne priobčimo, čudno se nam samo zdi, čemu veliki narodnjak Schreiner ne popravi reda?

Trbovlje — trg. Kakor smo že svoječasno javili, se trudi sedanji trboveljski občinski zastop, da bi bile Trbovlje povzdignjene v trg in je vložil že v tem smislu prošnjo pri graški namestniji. Trbovlje obsegajo 3.987 ha, 13 vasi in po zadnjem ljud. štetju 10.843 prebivalcev. Kakor poroča tukajšnja »vaharica«, nasprotujejo trboveljski nemški magnetje iz nemškonacionalnih ozirov tej povzdigi.

dobljena volja, a brez — moči ...

Cklincklonov obraz se mi je zarežal tako ostudno nasproti, da sem vztrepetal kakor mrzličan, njegove izbuljene oči so se uprle vame prezirljivo in zašmehljivo in tolsta roka se je stegnila nad me noj in Vando kakor zid od zemlje do neba ...

— Berač si, ki si prišel, da hvaležno pozoblješ drobtine, ki padajo raz mojo bogato obloženo mizo! Kaj ti pomaga vsa volja, vsa njena udanost, ko ni-maš, kamor bi položila svoji trudni glavi. Tu pa je treba rešitve ne z besedo, ne z nasvetom, ampak z žlatimi žepi in to čim prej ...

— Ali bi ne napravil dobrega dela, ko bi ga za-grabil za tilnik in mu ga zavil, da bi zahreščale koš-čice v tolstem vratu? — Ali bi ne bilo v največje zadoščanje, ko bi mu klečal na prsih in gledal v njegove izbuljene, steklene oči, v krvavo peneče ustnice in ga tiščal za goltanec, kakor s kremplji?

In tisti trenotek sem napravil korak proti vratom in hotel iztegniti drhtečo roko po kljuki, da bi šel in napravil kakor mi je vršalo preko vročih mi-sli ...

— Srce bi mi omedlelo slasti, ko bi čutil, kako mi podrhtava telo v zadnjih, krčevitih sunkih, kako se mi napenjajo žile in postajajo vedno bolj modre. Še parkrat bi zakrilil z rokama pojemajoče, še par-pat vztrepetal, in potem bi se mu oči zagledale mir-no v štop in ne trenile nikoli več. Tam bi ležal z udrtimi prsi, s svinčeno-modrikastim obrazom in v drhteči mlasti tolstega vratu bi se mu jasno poznalo vseh pet krvavoternih utisov mojih prstov ... —

Tamburaški koncert v Laškem trgu. Slavno občinstvo se vljudno opozarja na koncert, kojega priredi »Trboveljski tamburaški zbor« v nedeljo, dne 7. avgusta ob 4. uri popoldne na vrtu »Piv-nice § 11«. Prosi se za obilno udeležbo.

Kmetijska podružnica Žalec priredi v ne-deljo, dne 7. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Rehar-ja na Pernovem poučno predavanje. Govoril bo dež. potovalni učitelj gosp. Goričan o oskrbi travnikov, sadjereji in vinoreji. K mnogoštevilni udeležbi vabi načelstvo.

Umor ali nesreča? Pod Laškim trgom so našli v Savinji moškega utopljenca, katerega je spoznal pekovski pomočnik Alojz Leskošek za svojega brata Miha Leskoška; bil je v Nemčiji rudar in došel baje 17. julija v Celje. Imel je pri sebi srebrno uro in re-volver; teh predmetov pa niso našli pri utopljencu. Ker ni izključen kak uboj, se je uvedla preiskava.

Dober tek! Na Jakobovem sejmu v Ormožu je prodajala neka prodajalka klobasic iz Maribora smr-deče in že deloma gnjileče konjske klobase. Nekaj jih je prodala, ostale pa so ji vendar konfiscirali. V Mariboru se sploh v zadnjem času množe pritožbe o izdelovalcih slabih klobas. Mora biti tam ide-alno tržno nadzorstvo!

Iz Velenja. Odkar je bila pri Raku »hajlovska slavnost«, pri kateri so nastopili naši dični nemčur-ski pevci(?) pred germanskim(?), umetnostljubečim občinstvom, jih ne spoznamo več! Nekako nemirno je po trgu, čujejo se kritike od raznih strani ... zla-sti pa od nekaterih hajlovcev, ki se niso udeležili veselice. Zakaj se niso udeležili, je vprašanje, ki ga mirno in hitro reši vsak pameten človek. Namreč, vsak človek ne more biti voditelj. To je ena, a je še veliko drugih reči, ki jih sedaj ne omenjamo. Ostali, ki so se udeležili veselice, pa tudi niso tako zado-voljni s svojim nastopom, dasiravno je občinstvo, ki je sicer hitro zadovoljno, gromovito ploskalo. A petje samo na sebi ... br ... glasovi ubiti, kakor pri nenamazanih kolesih. Izmed vseh se je hotel najbolj postaviti »voditelj« Wutti, ki je sprejel na kolodvo-ru doše »krepkozrasle« postavice celjskih »turnar-jev« ter druge bolj ali manj pristne Nemce, ki so bili voljni podariti obupani in trpeči majki Germaniji — ne krvi, ampak nekaj kronic, da ubranijo oziroma podaljšajo trpljenje preganjanim bratom. Sprejel jih je torej Wutti in pozdravil, pozdravil tako neslano, da so vsem došlecem vdrle sline iz ust v želo-dec ter jim je ostalo grenko-kislo okrog srca. Gotovo je, da se je tokrat Wutti grozno blamiral, reči hočem proslavil. Obžalovati je treba dejstvo, da posluša cel trg ukaze tega človeka in da se mu nehote, ko-likor toliko pustijo tudi Slovenci zapovedovati. — Glejte, da postane drugače!

Iz Velenja. Nemčurski trgovec Wutti je dobil koncesijo za tobačno trafiko. Dan na to je nabil na svojo hišo ogromno črno barvano tablo, na kateri se blišče najprej nemške črke: »Tabak-Trafik«, a spodaj: »Prodajalnica tobaka«. Glejte, glejte, vendar mu diše slovenski groši! Pa tak nacionalec, tak »pristen« Nemec, stori kaj tacega! Wutti, ponižal si se, globoko si padel! A ne upaj, slovenski napis ti ne bo privabil slovenskih kmetov. Oni gredo v sloven-sko trgovino!

Od Sv. Lovrenca na Dr. p. V nedeljo dne 31. jul. zvečer so bili posestniku Mihaelu Mustafa ukradeni s pašnika 3 konji v vrednosti 2000 K. Sled za tatovi vodi proti Slovenski Bistrici. Orožništvo je baje uzmovičem že na sledu.

Automatični telefon urejajo v Gradcu. Sedaj so že vse številke do 500 automatizirane. Bi bilo tudi pri nas potrebno, še bolj pa razširjenje telefonske mreže na Sp. Štajerju.

Nova uredba pri Južni železnici. Od 1. avgusta naprej so pooblašene postaje na vseh avstrijskih progah J. Ž., da same odločajo v izvensodnih spor-nih zadevah glede poškodb prevoznega blaga in ži-vali, ako poškodbe ne znašajo več ko 10 kron. Priporočamo torej občinstvu, naj vloži take rekla-macije neposredno pri dotičnih postajah.

In potem bi hitel k njej in jo dvignil v naročje rešeno — — — rešeno? Ne, ne! — In da bi jo objel z rokami, ki so umorile njega? — Nikoli!

In obraz gospoda Cklincklona se je zarežal pred menoj še ostudneje in še razločneje sem slišal nje-gov zasmeh:

— Kaj ti pomaga vsa volja in vsa njena uda-nost, ko si brez moči! —

V sencih mi je tolklo, kot da udarja nekdo na-nje z majhnim kladivcem.

Stopil sem k oknu in ga odprl nastežaj.

Dež je ponehal in zrak, ki mi je napolnil prsi, je bil nasičen s svežim hlapom rosne zelenja. Bla-godejno je uplival na moje razgrete žilve in vdihal sem ga kot da sem prišel iz razbeljene pušče. Samo na zapadu je še bilo nagromadenih nekaj črn-kastih oblakov, ki so se pogrezali za obzorje, kot da jih grabi nekdo hlastno in željno ... Vrhovi bliž-njih brdov so že rdeli v cekinastem soju sveže, soln-čne luči in vse naokrog je oživel v bogatem zele-nju, ki ga je narava polna samo po dežju. Po raze-rih in stezah se je odtekala voda in ob prvih žarih čistega solnca so se zalesketale njive in polja ko preprežena s srebrnimi trakovi ...

Stonel sem pri oknu in gledal v to divno, novo svežost, in bolj kot kdaj drugače, sem začutil, kako mogočen in solnčen mora biti dan, ko zasidra člo-vek po nevihtah in trpljenju svoj trudni čolnič v tih pristan ...

Dalje prihodnjé.

Druge slov. dežele.

Umetniška razstava v proslavo 80. rojst-nega dne cesarja Frana Josipa I. — Za mesec september pripravlja slikar R. Jakopič v svojem paviljonu v Ljubljani retrospektivno umetniško razstavo v proslavo 80. rojstnega dne cesarjevega pod imenom: »80 let upodablajoče umetnosti na Slovenskem.« Razstava bo obsegala dela onih umetnikov, ki so delovali na Kranjskem in po sosednjih slovenskih krajih od leta 1830. do leta 1910. K udeležbi se vabijo vsi živeči slovenski in na Slovenskem delujoči upodablajoči umetniki. Radi obilega razstavljenega materiala se morejo sprejeti kvečjemu po 4 dela ene tehnike od vsa-kega živečega umetnika. Umetniki, ki se žele ude-ležiti te razstave, naj blagovolijo tekom 8 dni to naznaniti slikarju R. Jakopiču, Ljubljana, Emon-ska cesta št. 2, da se jim morejo pravočasno po-slati potrebni formularji. Rok za prigrisitev po-teče z 20. avgustom; umotvori pa morajo priti v Ljubljano najkasneje 25. avgusta. Po 20. avgustu priglašeni, ali po 25. avgustu v Ljubljano dospeli umotvori se ne morejo več razstaviti.

Ljubimska drama v Trstu. 21 letna Lucija Stopar je imela že dlje časa ljubavno razmerje s sprevodnikom tržaške cestne železnice, Marcelom Rossijem. V zadnjem času pa je prišlo med njima večkrat do preprirov radi ljubosumnosti. Končno je radi teh vedno ponavljajočih se preprirov Rossi pustil Stoparjevo na cedilu. 2. t. m. opoldne, ko je Rossi ravno čakal v tramvajskem vozu na trgu Barriera Vacchia na drug voz in čital pri tem časopise, je prišla Stoparjeva od zadej do njega in mu zasadila nož v hrbet, tako da mu je ranila pljuča. Rossija so takoj odpeljali v bolnico, Stoparjevo pa je policija aretirala. Stoparjeva je na policiji izjavila, da jej ni nič žal za dejanje in da je to storila iz maščevanja.

Posebni vlak k Zavezni skupščini v Ru-dolfovo odhaja dne 6. t. m. iz Ljubljane — južni kolodvor ob 10. uri dopoldne, dol. kolodvor 16'11, Grosuplje 10'53, Št. Vid pri Zatičini 11'43, Treb-nje 12'30 in pride v Rudolfovo 1'08. — Iz Ru-dolfovega odhaja dne 7. t. m. zvečer ob 9. uri Trebnje 9'38, Št. Vid pri Zatičini 10'18, Gro-suplje 11'07, Ljubljana dol. kolodvor 11'48, južni kolodvor 11'59. — Vozni listki imajo navadno ceno in veljajo za tja in nazaj; pri povratku so rabni tudi za navadne vlake.

Klerikalni lažniki. Celovski »Mir« je v zadnji svoji številki zapisal v uvodnem članku sledeče: »Tudi šentjakobska šola bi ne stala, če bi se koroški klerikalci ne bili postavili na svoje noge. Niti počenega groša ni dala za to šolo CMD.« — Resnica pa je: Ko je šentjakobski župnik Ražun prosil CMD za podporo za omenjeno šolo, se je obrnila družba na »Pol. dr. za koroške Slovence« (v katerem je komandant dr. Brejc) za svet. Takrat je bila namreč stvar o tej šoli šoli ugodno rešena za Slovence pri drž. sodišču. In »P. d. z. k. S.« je odgovorilo družbi, da, kakor stvar sedaj stoji, ni treba dati šentjakobski šoli podpore. Ta dopis, ki je v družbini pisarni na vpogled, sta podpisala: dr. Brejc, predsednik »P. d. z. k. S.« in šefredakter »Mira«, ter Smodej, takratni tajnik »P. d. z. k. S.« in urednik »Mira«. Nastane vprašanje: ali so gospodje res tako po-zabljeni ali pa tako — satansko zlobni.

Kdor je veren, je tudi naroden. To je stalna klerikalna fraza, češ kdor ni »veren« (pri klerikalcih pomenja to toliko kakor: pristaš kle-rikalne politike!), tudi naroden ni. Zato pa po-glejmo: V Rižanu pri Kopru je kaplan Košir, rojen Slovenec. Že delj časa se je zdel faranom v narodnem oziru sumljiv, zadnji čas je pa začel očitno hvaliti italijanaštvo, italijansko kulturo itd. in strastno hujska proti slovenskim prireditvam in proti tamošnjemu vrlo narodnemu učitelju. Zakaj? I no, župnija je razpisana, tržaški ordi-narijat pa je — italijanski. Glejte klerikalci, kako se vaše teorije podirajo v prah!

Čjeta tata. V noči od 21. na 22. m. m. je bilo v Št. Ruperto pri Beljaku gostilničarju Ross-mannu ukradenih reči v vrednosti 230 K. Sedaj so tatu zasledili v Trstu in sicer delavca An-dlasika iz Beljaka in dninarja Rabitscha iz Če-lovca. Imela sta pri sebi vlomilna orodja.

Vojaške vaje na Koroškem. 3. voj bo imel od 1. do 10. sept. brigadne in od 11. do 14. sept. divizijske vaje med Feldkirchnom in Št. Vidom ob Glini.

V Velikoven je bil za župana izvoljen doz-dajni župan Hans Pinteritsch.

Nesreča na železnici. Včeraj popoldne je v Ljubljani na južnem kolodvoru pri premikanju vlakov delavec Mihael Kolarič iz Erszeka (komitat Čakovec na Ogrskem) skočil izpred enega vlaka na drugi tir, po katerem je pa v istem hipu prišel drugi vlak, Kolariča podrl in ga strašno razmesaril. Zapušča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroci.

V Prevaljah so upeljali električno razsvetljavo.

Umril je v Gradcu vpokojeni ravnatelj drž. strokovne šole za puškarstvo v Borovljah, Karl Baltz pl. Baltzberg, star 43 let.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl včeraj mestni cestni nadzornik g. Hinko Magister, v torek pa g. Jernej Bahovec, narodni trgovec, brat poštnege uradnika g. Vek. Bahovca v Mariboru.

Poroča. Včeraj se je poročil v frančiškanski cerkvi v Ljubljani g. dr. Janko Žirovnik, odvetniški kandidat v pisarni dr. Trillerjevi, z gospico Miro Zupančevico, hčerko znane rodoljubne rodbine ljubljanske.

Jutranja izdaja „Slovenca“ je, kakor poroča ljubljansko „Jutro“, padla v vodo. Zmagali so „starini“ Žitnik in Kalan nad „mladini“ Terseglavom in Štefotom. Dokazali so, da je „Slovenec“ že danes faliten, da bi pa z jutranjo izdajo v par mesecih morala Katoliška tiskarna v konkurzu.

Ljubljana drama v Trstu. Marcel Rossi, o katerem poročamo na drugem mestu, da ga je zabodla njegova ljubimka Lucija Stopar, je včeraj popoldne umrl v tržaški bolnici.

Vztrajna samomorilka. Neka 19 letna Lucija C. se je poskusila včeraj zaradi nesrečne ljubezni že četrtič zastrupiti. V svoji sobi si je pripravila žrvnjo in se hotela na ta način zastrupiti. Rešili so jo še pravočasno.

Nove pomorske zveze ob Istru. Vlada se je pogajala z istrsko parobrodno družbo radi novih in boljših pomorskih zvez med Trstom in Puljem ob zapadni obali Istre. Med Puljem in Tostom se vpeljejo nove pomorske proge za osebni promet. Ravno tako se vpelje za prihodnjo poletje med Trstom in Gradežem še eno tour in retourvožnjo.

Dnevna kronika.

Rekord vremenskega čudesa. Letošnje izredno vreme nas je sicer že marsikaterikrat presenetilo s svojimi čudi, toda julij je ob svojem zaključku napravil rekord nad vsemi letošnjimi vremenskimi muhami. Dasi je že 28. julij kazal dobro voljo za vremenski preobrat, 29. julij pa še posebno nagnenje k nevihtam v najbližjem roku od 30.—31. julija, vendar sta bila ravno ta dva dneva najlepša celega poletnega meseca. Posebno nedelja. Odkod to čudo? Po znakih 29. julija zvečer in 30. julija dop. soditi so morali biti kje izven naših dežel vremenski izgredi. Kolikor doslej znano, je bilo 30. julija pop. veliko neurje v Münstergu. To pot torej tudi vremenska prognoza po empirični metodi ni bila zanesljiva, oziroma se je zadnja za en dan zakasnila.

Vremenski preobrat. Po neznosno soparnem 2. in 3. avgustom, se je na večer 3. avgusta splošno pooblačilo; dani so pogoji za dolgotrajnejše deževje, ki se vpelje z nestanovitnim vremenom že začetkom 4. avgusta z zelo kritičnimi dnevi od 5.—7. avgusta in traja z malimi presledki izboljšanja do prihodnjega tedna. Ta doba prinese mnogo lokalnih neviht, občutno ohlajenje, v splošnem značaj nestanovitnega vremena. Z viškom neznosne vročine smo bili najbrže že 3. avgusta za letos pri kraju.

VII. avstrijski vsekatoški ahod, ki se je nameraval vršiti letos v Inomostu, se zaradi nastalih diferenc najbrž ne bo vršil.

Prvi odkup kmetov v Bosni. Veleposestnik aga Firković se je odločil, da dovoli svojim kmetom odkup posestev v občinah Koliba in Ričano pod pogoji, kakršni so predlagani v vladni predlogi glede odkupa kmetov v Bosni. Kmeje so bili s tem predlogom svojega gospodarja zadovoljni in so se že napravile tozadevne kupne pogodbe. Kupnina znaša skupaj 47.515 K. To je prvi odkup kmetov v Bosni.

Po svetu.

Na grmadi se sam sežgal. Strašno smrt je storil čevljar Günther v Marbachu. Napravil si je grmado iz slame in drv, polil vse s petrolejem, in se na to pustil na njej sežgati. Pri hišni preiskavi so oblasti našle v kleti umorjeno njegovo ženo. Sluti se, da jo je v deliriju umoril.

Velikanski polom. V noči od petka na soboto se je v Petrogradu ustrelil lastnik ene najuglednejših bank Trapeznikov. Baje znašajo pasiva v banki več milijonov rubljev.

Strašen požar. V občini Mezö-Panit je 1. t. m. izbruhnil ogenj, ki je uničil 42 hiš.

Zastrupljeni papeževi lev. Nedavno temu je dobil papež od abesinskega neguša Menelika 2 leva za darilo. Papež jih je imel v svojih vatikanskih vrtovih in jih je rad obiskoval. Te dni pa sta kmalu po krmiljenju poginila v strašnih bolečinah. Neznani zločinec jima je položil strup.

Darilo slovaškega odpadnika. Šolski nadzornik Jan Repčik, rodom Slovak, ki se je popolnoma pomadjaril, je daroval 161.000 K madžarskemu društvu »Fenika«, ki ima edino ta namen, da pomadžaruje slovaške otroke. Denar se ima porabiti za vzdrževanje madžarskih učnih kurzov po slovaških občinah nitranskega, tehovskega in hontanskega okraja.

Shod svobodomiselnega češkega dijaštva bo 17. in 18. sept. t. l. v Pardubicah. Na shodu se bo razpravljalo o vseh aktualnih vprašanjih, tičočih se dijaštva in šolstva. Med drugimi bo govoril na shodu o vseučiliškem vprašanju v Avstriji državni poslanec g. Vl. Hraskey, znani veliki prijatelj Slovencev.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

POLITIČNA KRIZA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 4. avgusta: V hrvaški politični krizi ni zaznamovati nobene odločitve. Splošen utis je ta, da se trudijo zmernejši elementi v koaliciji za sporazum z banom in da bi se celo udeležili ustanovitve nove politične stranke. Morda se bode dal doseči sporazum z vlado celo brez razpusta hrvaškega sabora.

BOJ MED KLERIKALCI IN NAPREDNJAKI V ŠPANJI.

Madrid, 4. avgusta: Klerikalci hudo agitirajo po pokrajini Novari za udeležbo na protestnem shodu v S. Sebastijanu, katerega mislijo prirediti dne 7. avgusta. Baje je nameravan enak protestni shod tudi v Pampeluni. Po deželi se razširjajo plakati, na katerih se zahteva javno oborožen upor proti vladi.

MORILEC DR. CRIPPEN.

London, 4. avgusta: Današnji jutranji listi poročajo iz Quebeca: Potrjuje se poročilo, da je dr. Crippen priznal svoj umor s pridržkom, da je miss Neve popolnoma nedolžna, ker niti vedela ni za umor. Umoril je svojo ženo in zakopal truplo v živem apnu v kleti, ker se je bal, da bi mrlič smrdel. O vzrokih za umor se dr. Crippen še ni izrazil, ali skuša prepričati sodnijo, da je bila njegova žena nanj ljubosumna in da ga je financijelno ruinirala. Dr. Crippen je privolil, da ga odpeljejo na Angleško.

TRGOVSKA POGODBA Z JAPANOM ODPOVEDANA.

Dunaj, 4. avgusta: Japonski poslanik je v imenu svoje vlade odpovedal trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Začela se bodo nova pogajanja.

OGERSKA GOSPOSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 4. avgusta: Gosposka zbornica je imela danes sejo, v kateri je odobrila adresno, indemiteto proračuna in trgovinsko pogodbo z Rumunijo.

VELIKA STAVKA V HAMBURGU.

Hamburg, 4. avgusta: Ker ladjedelnice niso dovolile skrajšanja delovnega časa in zboljšanja plač, je stopilo 8 tisoč kovinskih delavcev v ladjedelnicah v stavko.

DR. ŽACEK O ČEŠKI POLITIKI.

Brno, 4. avgusta: Na nekem shodu je izjavil dr. Žacek, da so tudi češki poslanci mnogo zakrivali, da se nade v ljudski parlament niso izpolnile. Ob času grozeče vojne nevarnosti na Balkanu se je obdolžilo češki narod neopravičeno ilojalitete, vsled česar se je vgnjezdilo v visokih krogih nezaupanje, katero mu mnogo škoduje. Sprejeta rezolucija izreka dr. Žacku zaupanje in zahteva od čeških poslancev, da delajo pametno in postavnih mej se držijo politiko.

SPODKOPANE HIŠE.

Saragosa, 4. avgusta: V nekem manjšem mestu ob reki Ebro je voda tako izpodkopala kakih 50 hiš, da so se zrušile.

Tržne cene.

Dunaj, 3. avg. Borza za kmetijske pridelke. Pomanjkanje ponudb je vplivalo podražujoče, vendar pa je bil konzum rezerviran, vsled česar ni bilo posebne kupčije. Pšenica, rž in koroza so se podražili za 5 vin. Ove je ostal miren in se je držal cene.

Budimpešta, 3. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'48, pšenica za april K 9'78, rž za oktober K 7'10, oves za oktober K 7'20, koroza za avgust K 5'78, koroza za maj K 5'88. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 14 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 5—10 vin. višja, koroza trdna, ostalo nespremenjeno. Termini trdni. Vreme vroče.

Trst, 3. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41³/₈ do K 42³/₈ za dobavo K 32⁵/₈ do K 33³/₄. Tendencia mirna.

Praga, 3. avg. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'40. Tendencia: stalna, vreme oblačno.

Budimpešta, 3. avg. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 140—142, mlade srednje 142—144, mlade lahke 144—146 v kilogram. Zaloga 38.443 komadov.

Budimpešta, 3. avg. Mast. Svinjska mast 156—, namizna slanina 130—.

Zveza slov. zadrug v Ljubljani razpisuje službo knjigovodje.

Reflektira se le na popolnoma izvežbano moč, katera popolnoma obvladuje pri zvezi vpeljano ameriansko knjigovodstvo, a tudi enostroko in dvostroko knjigovodstvo.

Plača po dogovoru, nastop službe takoj, ponudbe z dokazili se naj pošljejo do 10. t. m. 450 1

Prva največja zaloga čevljev v Celju

nudi p. n. občinstvu največjo izbero finih in cenih čevljev za dame, gospode in otroke. Nadalje originalne amerianske čevlje za gospode in dame, Telovadni-, tenis- in domači čevlji po najnižjih cenah. Štefan Strašek, Kovaška ulica. 434 12-5

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in špecerijske stroke, dober prodajalec, solidnega življenja, nevstrašljiv dela, in

učenec

z dobrim spričevalom iz boljše hiše, ako mogoče vešč nekoliko nemščine se sprejmeta v trgovini mešanega blaga **Ant. Korošec**, Radgona. 438 8-6

Kupi se po ugodni ceni dobro ohranjena

trgovska stojnica

(štant) in

Wertheimova blagajna.

Skrajne nizke ponudbe z navedenjem mere do 21. t. m. pod „Trgovska oprava 300“ na upravništvo tega lista. 418 1

Zvezna tiskarna v Celju naznanja, da je njen dolgoletni
sotrudnik, gospod

Anton Jezernik
črkostavec

danes, dne 4. vel. srpana 1910 po kratki, mučni bolezni v 23. letu
svoje dobe, ob pol 6. uri zjutraj preminul.

Pogreb se vrši v petek, dne 5. vel. srpana 1910 ob 5. uri
popoldne na okoliško pokopališče.

N. p. v m.